

Sygn. akt II AKa 74/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 maja 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Jacek Michalski
Sędziowie:	SA Barbara du Château (sprawozdawca) SA Wojciech Zaręba
Protokolant	st.sekr.sąd. Agnieszka Jarzębkowska

przy udziale Anny Utnik-Wójtowicz prokuratora Prokuratury Apelacyjnej w Lublinie

po rozpoznaniu w dniu 15 maja 2014 r.

sprawy **D. C.**

oskarżonego z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 280 § 2 kk i in.

z powodu apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 16 grudnia 2013 r., sygn. akt IV K 320/13

I. zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy, uznając apelację za oczywiście bezzasadną;

II. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. M. S. – Kancelaria Adwokacka w L. - 738 (siedemset trzydzieści osiem) złotych tytułem wynagrodzenia za obronę oskarżonego z urzędu wykonaną w postępowaniu odwoławczym;

III. zwalnia oskarżonego od kosztów sądowych za drugą instancję i ustala, że wchodzące w ich skład wydatki ponosi Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

D. C. oskarżony został o to, że:

I. w dniu 6 sierpnia 2013 r. w L., posługując się niebezpiecznym przedmiotem w postaci noża trzymanego w dłoni i skierowanego ostrzem do klatki piersiowej K. G., grożąc w ten sposób wymienionemu jego natychmiastowym użyciem, zażądał od niego wydania pieniędzy w kwocie 2 zł, działając tym na szkodę wskazanego pokrzywdzonego, lecz zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na zdecydowaną postawę K. G. i skutecznie podjętą przez niego obronę przed napastnikiem,

tj. o przestępstwo z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 280 § 2 k.k.

II. w dniu 15 lipca 2013 r. w L. zabrał w celu przywłaszczenia złoty łańcuszek wraz z zawieszką o wartości 1450 zł na szkodę W. S.,

tj. o przestępstwo z art. 278 § 1 k.k.

Wyrokiem z dnia 16 grudnia 2013 r. Sąd Okręgowy w Lublinie D. C. uznał za winnego tego, że w dniu 6 sierpnia 2013 r. w L. posługując się nożem i grożąc natychmiastowym użyciem przemocy wobec K. G. w ten sposób, iż przystawił mu ostrze noża do lewej strony klatki piersiowej, zażądał od niego wydania pieniędzy w kwocie 2 zł, lecz zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na zdecydowaną postawę K. G. i skutecznie podjętą przez niego obronę, tj. czynu z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 280 § 2 k.k. i za to, na podstawie art. 14 § 1 k.k. w zw. z art. 280 § 2 k.k. w zw. z art. 60 § 1 i § 6 pkt 2 k.k. wymierzył mu karę roku pozbawienia wolności,

a nadto

czynu opisanego w pkt II aktu oskarżenia, wyczerpującego dyspozycję art. 278 § 1 k.k. i za to na mocy art. 278 § 1 k.k. wymierzył mu karę 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności;

na podstawie art. 85 k.k. i 86 § 1 k.k. orzeczone kary pozbawienia wolności połączył i jako karę łączną wymierzył oskarżonemu karę roku i 4 (czterech) miesięcy pozbawienia wolności;

na mocy art. 63 § 1 k.k. na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności zaliczył oskarżonemu okres rzeczywistego pozbawienia wolności w niniejszej sprawie od dnia 6 sierpnia 2013 r. do dnia 16 grudnia 2013 r.;

zasądził od Skarbu Państwa na rzecz Kancelarii Adwokackiej adw. M. S. kwotę (...) (tysiąc sto siedem) złotych tytułem obrony oskarżonego wykonanej z urzędu;

zwolnił oskarżonego od zapłaty kosztów sądowych, natomiast wydatkami obciążył Skarb Państwa.

Od opisanego wyżej wyroku apelację wniósł obrońca oskarżonego zaskarżając go w całości i zarzucając:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego, a to art. 10 § 4 k.k. polegające na zaniechaniu ustalenia wobec oskarżonego D. C., który przypisany wyrokiem czyn z pkt II aktu oskarżenia popełnił po ukończeniu lat 17, lecz przed ukończeniem lat 18, okoliczności określonych w tym przepisie, dotyczących w szczególności stopnia rozwoju, właściwości i warunków osobistych, co skutkowało brakiem rozważenia przez Sąd I instancji stosowania wobec oskarżonego środków wychowawczych określonych w ustawie z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich,

2. obrazę przepisów postępowania mającą istotny wpływ na treść orzeczenia, a to w szczególności art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k. i art. 424 § 1 pkt 2 k.p.k. poprzez nie zawarcie w sentencji wyroku skazującego dokładnego określenia przypisanego oskarżonemu czynu z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 280 § 2 k.k. i czynu z art. 278 § 1 k.k. i nie wskazanie, pod jaką postacią zamiaru czyny te miały zostać popełnione a także poprzez niezawarcie w uzasadnieniu wyroku rozważań co do postaci zamiaru przypisanego oskarżonemu D. C.,

3. rażąco niewspółmierność wymierzonej oskarżonemu kary w wymiarze za pierwszy czyn 1 roku pozbawienia wolności, za czyn II 8 miesięcy pozbawienia wolności i kary łącznej w wymiarze 1 roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności w sytuacji, gdy zarówno okoliczności dotyczące przebiegu jak i zachowania się oskarżonego w toku prowadzonego postępowania przemawiają za orzeczeniem kary ograniczenia wolności w łagodniejszym wymiarze i z warunkowym zawieszeniem jej wykonania.

Obrońca oskarżonego wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie, IV Wydział Karny w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji.

W przypadku nie uwzględnienia zarzutów dotyczących obrazy prawa procesowego wniósł o złagodzenie wymierzonej oskarżonemu kary pozbawienia wolności i wymierzenie kary pozbawienia wolności z jej warunkowym zawieszeniem.

Sąd Apelacyjny w Lublinie zważył, co następuje: apelacja jest bezzasadna

w stopniu oczywistym. Na taką jej ocenę pozwala nietrafność podniesionych w niej zarzutów odwoławczych i towarzysząca im argumentacja.

Chybiony jest zarzut wskazany w pkt 1 apelacji obrońcy. Nie ma bowiem racji skarżąca, gdy wywodzi, że Sąd I instancji z pogwałceniem normy zawartej w art. 10§4 k.k., nie rozważył stosowania wobec oskarżonego środków wychowawczych, określonych w ustawie z 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich, ferując rozstrzygnięcie o karze co do czynu przypisanego mu w pkt II, popełnionego na szkodę W. S., wyczerpującego dyspozycję art. 278§1 k.k.. Lektura uzasadnienia zaskarżonego wyroku dowodzi, że faktycznie tenże Sąd, sięgając po sankcję wynikającą z powołanego wyżej przepisu prawa karnego materialnego, nie analizował uprawnień wynikających z normy art. 10§4 k.k., to jednak wprost nie oznacza, że doszło tu do jej obrazy.

Przepis art. 10§4 k.k. zobowiązuje sąd do zastosowania, miast kary, środków wychowawczych, leczniczych albo poprawczych, przewidzianych dla nieletnich, w stosunku do młodocianego, który popełnił występki po ukończeniu lat 17, lecz przed ukończeniem lat 18, jeżeli okoliczności sprawy, stopień rozwoju sprawcy, jego właściwości i warunki osobiste za tym przemawiają. Wiek sprawcy jawi się tu zatem, jedynie jako punkt wyjścia do podjęcia ewentualnych rozważań odnośnie możliwości zastosowania wobec takiego oto młodocianego środków wychowawczych, czy poprawczych. Rzeczywistych podstaw ku temu muszą natomiast dostarczyć zarówno okoliczności dotyczące czynu, jak i osobowości sprawcy.

Tymczasem te ujawnione w niniejszej sprawie i trafnie wyeksponowane przez Sąd I instancji w procesie kształtowania rozstrzygnięcia o karze, nie tylko nie pozwalają, lecz wprost sprzeciwiają się zastosowaniu wobec D. C. środków przewidzianych w art. 10§4 k.k.. Zwrócić należy uwagę, że popełniona przez wymienionego kradzież miała charakter brawurowy. Oskarżony zaatakował pokrzywdzoną na ulicy, znienacka, wykorzystał jej kompletne zaskoczenie, po czym szybko oddalił się z łupem (złotym łańcuszkiem z zawieszka o wartości 1450 zł) z miejsca zdarzenia. Okoliczności tego czynu nie wskazują zatem, by doszło do niego przypadkowo, by był on efektem niemożności opanowania pokusy, czy namowy innych osób. Został zaplanowany przez oskarżonego, przez niego w całości wykonany, zaś celem owego, niezgodnego z obowiązującym porządkiem prawnym zachowania, było łatwe i szybkie pozyskanie, przedstawiającego wymierną wartość materialną, mienia.

Te oto fakty muszą być nadto oceniane w optyce danych dotyczących osoby sprawcy. Trafnie Sąd I instancji odwołuje się tu do opinii kuratora, z której wynika, że D. C. ma status osoby głęboko zdemoralizowanej, wobec której były już stosowane środki wychowawcze i poprawcze za czyny karalne, skierowane przeciwko mieniu (kradzieże), popełnione przed osiągnięciem przez niego 17 roku życia, omawiany występki miał zaś miejsce w trakcie przepustki z Zakładu (...) (k.73-74). Przedstawione okoliczności obrazują oskarżonego, jako osobę niepoprawną, wciąż prezentującą lekceważący stosunek do obowiązującego porządku prawnego, nie poddającą się procesowi resocjalizacji, tym samym przemawiają za niecelowością dalszego odwoływania się do środków wychowawczych, czy poprawczych, gdyż, jak wyraźnie widać, nie odniosły one pożądanego rezultatu. Do takich wniosków prowadzi także okoliczność popełnienia przez oskarżonego, z chęci zysku, kolejnego czynu, tym razem usiłowanej postaci kwalifikowanego rozboju (z użyciem noża), niespełna 3 tygodnie po dokonaniu omawianej kradzieży. Brak przesłanek do zastosowania względem niego środków przewidzianych w art. 10§4 k.k. jest więc oczywista, zatem nie jest możliwe podzielenie stanowiska obrońcy, jakoby wyrok Sądu I instancji był tu obarczony uchybieniem podniesionym w zarzucie z pkt 1 apelacji. Okoliczności, jakie winien mieć na uwadze Sąd I instancji kształtując karę wymierzoną D. C. za omawiany czyn zostały w całości wzięte pod uwagę, apelacja nie wskazuje, by te korzystne dla oskarżonego zostały pominięte (błąd braku), lub też nie zostały należycie uwzględnione (błąd dowolności). W tych warunkach, skoro poziom demoralizacji oskarżonego jest wysoki, zaś niecelowość stosowania środków wychowawczych i poprawczych tak oczywista, to zaniechanie Sądu I instancji odniesienia się do możliwości zastosowania środków przewidzianych w art. 10§4 k.k. nie może stanowić uchybienia, gdyż podstaw do postąpienia zgodnie

z nakazem wynikającym z tego przepisu po prostu nie ma i nie było.

Chybiony jest zarzut podniesiony w pkt 2 wywiedzionej przez skarżącą apelacji. Zarówno występpek z art. 278 k.k., jak i zbrodnia z art. 280§2 k.k., w tym

w postaci stadialnej usiłowania, mogą zostać popełnione wyłącznie z winy umyślnej w zamiarze bezpośrednim (*dolus directus*), co oznacza, że sprawca chce popełnić czyn zabroniony o znamionach określonych w powołanych wyżej przepisach prawa karnego materialnego. W tych warunkach Sąd I instancji nie mógł obrazić przepisów postępowania wskazanych przez autorkę apelacji w omawianym zarzucie, gdyż żaden inny zamiar nie wchodził tutaj w rachubę. Bezzasadność omawianego zarzutu jest więc oczywista.

Nie znalazł uznania Sądu odwoławczego także zarzut podniesiony w pkt 3 apelacji. Podstawę do orzeczenia kary stanowi przestępstwo, zaś jej priorytetową miarą jest jego społeczna szkodliwość. Kara współmierna to taka, która stanowi zasłużoną dolegliwość dla sprawcy za naruszenie pozostających pod ochroną prawa dóbr, uwzględniająca rodzaj popełnionego przestępstwa i jego skutki, okoliczności jego popełnienia, podlegającą wartościowaniu ujemną zawartość bezprawia popełnionego czynu, wreszcie osobowość sprawcy, jego właściwości i warunki osobiste. Respektowanie w procesie sądowego wymiaru kary tych okoliczności daje gwarancję orzeczenia kary sprawiedliwej.

Sąd I instancji ferując rozstrzygnięcie o karze sprostał podniesionym wyżej wymaganiom i kształtując jej wymiar nie przekroczył ram dolegliwości niezbędnej, wystarczającej dla realizacji jej celów wychowawczych i zapobiegawczych, jakie winna osiągnąć w stosunku do sprawcy przedmiotowych przestępstw.

Należy jeszcze raz podkreślić, że okoliczności przedmiotowe przypisanych oskarżonemu przestępstw kształtują je, jako społecznie szkodliwe w stopniu wysokim, wskazującym na postępujący proces demoralizacji sprawcy. Fakt, że przypisany oskarżonemu czyn w pkt 1 zakończył się w fazie usiłowania, że nie doszło do powstania jakiegokolwiek szkody, zaś oczekiwania sprawcy co do tej o charakterze materialnym były niewielkie (żądał wydania 2 zł), skutkowałam zastosowaniem przez Sąd I instancji nadzwyczajnego złagodzenia kary (art. 60§1 k.k.). Brak jest natomiast podstaw by ingerować w rozmiar orzeczonych przez Sąd I instancji kar pozbawienia wolności za poszczególne czyny, jak też w wymiar kary łącznej, jak też by formułować pozytywną prognozę kryminologiczną względem oskarżonego, czego oczekuje skarżąca. Przede wszystkim zauważyć wypada, że obrońca zbyt dużą wagę przywiązuje do postawy oskarżonego, to jest jego przyznania się do winy. Lektura uzasadnienia zaskarżonego wyroku dowodzi, że ta okoliczność nie umknęła uwadze Sądu I instancji, wyeksponował on jednak (słusznie) szereg okoliczności przemawiających zdecydowanie na niekorzyść oskarżonego (demoralizacja, niepoprawność), które, z uwagi na swój wymiar, sprzeciwiają się możliwości poddania go próbie w warunkach wolnościowych (vide k. 5-7 uzasadnienia). Stanowisko to należy w pełni zaakceptować, co czyni ingerencję w wymiar orzeczonej wobec oskarżonego kary niemożliwą, gdyż rozmiar zastosowanej przez Sąd I instancji represji karnej jest adekwatny, sprawiedliwy, współmierny.

W tym stanie rzeczy, jak również wobec braku uchybień o jakich mowa w art. 439 i 440 k.p.k. Sąd Apelacyjny w Lublinie orzekł, jak w wyroku.

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania odwoławczego uzasadnia art. 624§1 k.p.k.